سەبارەت بە جێگاوشوێنی ئێستای «حیزبی کۆمۆنیستی ئێران» و پەیوەندمان لەگەڵ ئەو حیزبە

پەسندکراوی کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە
پووشپەڕ ـ گەلاوێژی ١٣٨٠

کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵەی شۆڕشگێڕی زەحمەتکێشانی کوردستانی ئێران، وێڕای تەئییدکردنەوەی سەرلەنوێی بەڵگەپەسندکراوەکانی کۆنفرانسی ساغکردنەوەی کۆمەڵە لە بابەت ڕەخنەگرتن لە ئەزموونی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران، جارێکی دیکە جەخت لەسەر ئەو ڕاستییە دەکا کە ئەو ناکۆکییەی لەسەر ژیاندنەوەی هەڵسووڕانی سەربەخۆی کۆمەڵە یان درێژەپێدانی قەوارەی ڕێکخراوەیی حیزبی کۆمۆنیست پێکهات، لە ڕاستی دا خۆی ئەنجامی ناتەبایی و ناکۆکییەك بوو کە لە دەمێك پێشترەوە لە ناو ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیست دا سەری هەڵدابوو. ئەم ناکۆکییانە لە ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دا، دەساڵ لەوە پێش، ماوەیەکی کورت دوای جیابوونەوەی ئەو ڕەوتەی پێی دەگوترێ کۆمۆنیزمی کرێکاری، لە سەر هەڵسەنگاندنی ئەو جیابوونەوەیە و چۆنیەتیی لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندنی ڕەخنەگرانەی ڕوانگەکانی ڕەوتی کۆمۆنیزمی کرێکاری و پاشان لەسەر چۆنیەتیی هەڵسەنگاندن و ڕوانین بۆ هەموو ئەزموونی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران، سەریان هەڵدا و لە ئەنجام دا گەیشتە ئەوەی ڕەوتی ئێمە دەست بداتە ساغکردنەوەی کۆمەڵە و چوارچێوەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە جێ بێڵێ. بەم مانایە، ساغبوونەوەی کۆمەڵە و جیابوونەوەی لە حیزبی کۆمۆنیستی ئێران، ئەو ئاڵقەیە بوو کە تێیدا دابڕانی یەکجاری لە میراتی کۆمۆنیزمی کرێکاری بە سەرەنجام گەیشت.

ئێستا، کە نزیکەی ساڵێك لە هەڵسووڕانی سەربەخۆی کۆمەڵە تێپەڕیوە، ڕەوابوونی ڕێبازی کونفرانسی ساغکردنەوەی کۆمەڵە لە کردەوە دا و لە ڕووی گەلێك ئەنجامی بەنرخەوە کە لە مەیدانی سیاسی و کۆمەڵایەتیی کوردستان دا لێی کەوتوتەوە بە ڕوونی خۆی نیشان داوە. پێشوازیی بەرینی جەماوەری خەڵك لە شار و ئاوایییەکانی کوردستان لەم ماوەکورتە دا بووە هۆی ئەوەکە کۆمەڵە بێتەوە ناوەندی شانۆی سیاسیی کوردستان و، دەری خست کە ژیاندنەوەی هەڵسووڕانی سەربەخۆی کۆمەڵە و بەجێ هێشتنی چوارچێوەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران نەك نەبووەتە مایەی لاوازبوونی کۆمەڵە و نەك هەر هەنگاوێك نەبووە لە ناوخۆی ڕێکخراوێك دا، بەڵکوو لە پلەی یەکەم دا هەنگاوێکی سیاسی بوو لە سەر بنەمای تێگەیشتن لە پێویستییەکی

سیاسی و وەلام پێدانەوەی و لەبەرچاوگرتنی بەرژەوەندەکانی بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانە لە کوردستا ن و لە خزمەت بەرژەوەندی گشتیی ڕەوتی سۆسیالیستی دا لە کوردستان و ئێران.

ئێستا بە هەڵسەنگاندنی هەمەلایەنەی ئەم هەنگاوە و بە لەبەرچاوگرتنی کاریگەرێتیی ئەم هەنگاوە لەسەر ڕووداوە سیاسییەکانی یەکساڵی ڕابوردوو و ئەو تەوژم و جووڵە سیاسییەی لە کوردستان پێکی هێناوە و هەروەها بە لەبەرچاوگرتنی ئەو پێشوازییە بەرینە کە ئاڵقەی بەرینی دۆستان و لایەنگرانی کۆمەڵە و کرێکاران و زەحمەتکێشانی کوردستان و ڕۆشنبیرانی تێکۆشەر و لاوان لەم هەنگاوەیان کردوە، دەکرێ بە دڵنیایی بڵێین پرۆژەی ساغکردنەوەی کۆمەڵە و هاتنەدەری لە حیزبی کۆمۆنیستی ئێران پرۆژەیەکی سەرکەوتوو بووە.

کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە، لە بەر تیشکی ئەم هەڵسەنگاندنە، لە جێگاوشوێنی ئێستای « حیزبی کۆمۆنیستی ئێران » دەکۆڵێتەوە و، هەڵوێستی خۆی لە حاست ئەو حیزبە و بنەماکانی پەیوەندی خۆی لەگەڵ ئەو حیزبە بەم جۆرە ڕادەگەیەنێ:

١ــ بێ دەرەتانییە دەروونییەکانی حیزبی کۆمۆنیست و بێ خەتییە سیاسییەکەی بە دەسپێکرانەوەی هەڵسووڕانی سەربەخۆی کۆمەڵە، لە جاران توندتر و ئاڵۆزتر بووە. بەشی هەرە زۆری ئەدەبیاتی ئەم حیزبە بەرهەمی کەسانێکە کە لە دوو قۆناغی جیا دا و بە دوو تەما و ئاسۆی سیاسیی تەواو جیاوازەوە لەم حیزبە ڕۆیشتن. کەوابوو ڕێبەرایەتیی ئێستای ئەو حیزبە سەرۆکایەتیی ڕێکخراوێك دەکا کە یەکەم، توانایی یە فیکرییە سەرەکییەکانی، هەرچەند لە دوو ڕوانگەی جیاوازەوە، ڕەخنەیان لێگرتوە و بەجێیان هێشتوە و هەروەها لە ڕوانگەی زۆربەی دامەزرێنەرانیەوە پێناوێك بۆ مانەوە و بوونی نیە. دووهەم، لەبەر ئەوەی حیزبەکە خاوەنی جێگاوشوێنێکی کۆمەلایەتی نیە و لە ژیانی خۆیدا کە ئەوا نزیکەی بیست ساڵی تێپەڕاندوە نەیتوانیوە سەرکەوتنێك بەدەست بێنێ و کەم تازۆر هیچ پەیوەندێکی لە گەڵ چینی کرێکاری ئێران نیە و، هەروەها لەبەر ئەوەی ڕێبەرایەتییەکی لێهاتوو و بەرچاوڕوونیشی نیە کە ڕێبازێکی دیار بۆ حیزبەکە ساغ کاتەوە، هیچ ئاسۆیەك بۆ باشبوونی جێگاوشوێنی سیاسیی ئەو حیزبە بەدی ناکرێ. ئەم ڕاستییە ئاشکرایانە و، ئەوەش کە ڕێبەرایەتیی حیزبەکە ناتوانێ هەست بەم ڕاستییانە بکا و حاشایان لێدەکا، ڕۆژبەڕۆژ ئەو حیزبە و ڕێبەرایەتییەکەی زیاتر دەباتە ناو گێژاوی ئاڵۆزیی فیکری و سیاسی. مەیلی ڕوو لە زیاد بوونی بەشێك لە ڕێبەرایەتیی ئەو حیزبە بەرەو ڕەچاوکردنی ڕوانگە و سیاسەتەکانی کۆمۆنیزمی کرێکاری لە هەندێك لێکدانەوە و سیاسەتی گرینگ دا لە سەر مەسەلەکانی کوردستان لە سالانی ڕابوردوو دا خۆی ڕەنگدانەوەی ئاڵۆزی و

تێکەڵ بوونی سەرەهەودا تیئۆریك و سیاسییەکانی ئەم ڕێبەرایەتی یە و دەست هەڵنەگرتنیەتی لە «باوەڕەهاوبەشەکان»ی لە گەڵ کۆمۆنیزمی کرێکاری.

٢ـ لە یەك ساڵی ڕابوردوو دا ئەوانەی لە ناوخۆی حیزبەکەدا دەیانگوت لایەنگری وازهێنان لە چوارچێوەی ڕێکخراوەیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانن و لە لای لایەنگرانی ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە وایان نیشان دەدا کە لە «ریفراندۆم»ی پێشنیارکراو دا ئەوان باڵادەست دەبن، نەیانتوانیوە تەنانەت وەك ڕەوتێکی سیاسی لە ناوخۆی حیزبەکەش دا خۆ دەرخەن و ئەوەندەیان لەدەست نەهاتوە کە بە ئاشکرا نوێنەرایەتیی بووچوون و بیروڕاکانی خۆشیان بکەن. کەوابوو هەروەك هەڵسووڕاوانی ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە لە سەرەتاوە بۆی چووبوون، پێشنیاری ریفراندۆم لە لایەن زۆربەی ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و سازمانی کوردستانەکەیەوە، جگە لە مانۆرێکی دیپلۆماتیك چی دیکە نەبوو و زۆربەی لایەنگرانی وازهێنان لە چوارچێوەی «حیزبی کۆمۆنیستی ئێران» لە کردەوە دا بوونە هێزی پاشکۆی ڕەوتەکەی بەرانبەریان و هەتا ئێستا نەیانتوانیوە بە شێوەیەکی سەربەخۆ و چالاك خۆ دەرخەن.

بەشداریکردنی ڕێبەرانی ئەو ڕەوتە لە هەڵمەتی پڕوپاگەندەی نزم و بێمایە دا بەرانبەر بە ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە و لە هەڵبەستنی تۆمەتی بێ بناغە دا لە دژی ئێمە، ئەوەشی بێتە سەر کە لە توانایان دا نیە وەك نوێنەر و وتەبێژی فراکسیۆنێکی ڕەسمی و سیاسی لە ناوخۆی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دا خۆ دەرخەن و چالاکی بنوێنن، لە کردەوەدا ئەو کەسانەی لەباری سیاسی یەوە خستوەتە بن بەستێك کە توانای هیچ چەشنە هەوڵدانێکی بۆ داکۆکی کردن لە ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە بۆ نەهێشتوونەتەوە. هەموو نیشانەکان ئەوە دەگەیەنن کە لایەنگرانی ڕەوتی درێژەپێدانی هەڵسووڕان لە ژێر ناوی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دا لە ڕێبەرایەتیی حیزبەکە دا باڵادەستن و لە داهاتووش دا جڵەوی حیزبەکەیان بەدەستەوە دەبێ.

٣ـ نەك هەر لە ڕوانگەی ئێمەی هەڵسووڕاوانی ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵەوە، بەڵکوو لە ڕوانگەی زۆربەی نزیك بە تەواوی ئاڵقەی بەرینی کۆمەڵەوە، یەکگرتنەوەی سەر لەنوێ تەنیا لە چوارچێوەی کۆمەڵە دا دەیتوانی و دەتوانێ بێتە دی و ئێمە لە یەك ساڵی ڕابوردوو دا گەلێك جار ئەم هەڵوێستەی خۆمان ڕاگەیاندوە و دڵسۆزانەش لە پێناو یەکگرتنی بەرینی هێزەکان و تواناییەکانی کۆمەڵە دا هەوڵمان داوە، لە کاتێك دا ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و سازمانی کوردستانەکەی، بە پێچەوانەوە، یەکگرتنەوەی سەرلەنوێ لە چوارچێوەی کۆمەڵە دا بە لایەوە بە مانای پووچ دەرچوونی هەموو ئەو تۆمەتە بێ بناغانەیە کە تا ئێستا بۆ ئێمەیان هەڵبەستوە

و به مانای ئەوەیە کە ڕاستگۆیانە لە حاست بزووتنەوەکە بەرپرسایەتیی کارەکانی خۆیان بگرنە ئەستۆ و وەڵامدەرەوە بن و، بەم بۆنەیەوە بە زیانی پلەوپایە و بەرژەوەندی تەسکی خۆیانی دەزانن کە ئامادە نین دەستی لێ هەڵگرن و هەر بۆیە بە هەموو توانایانەوە بە هاندانی کینە و ڕقەبەری و ئاژاوەنانەوە، هەوڵیان داوە بۆ ڕووخاندنی بناغە و تێکدانی زەمینەی هەرچەشنە یەکگرتنەوە و تێك گەیشتنێك. بەم جۆرە ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە بێ لەبەرچاو گرتنی بەرژەوەندەکانی بزووتنەوەکە و داهاتووی ڕەوتی کۆمەڵە و، تەنیا لە ڕوانگەی بەرژەوەندی تەسکی ڕێکخراوەیی گرووپەکەیان و پاراستنی جێگە و پایەی خۆیانەوە بۆ مەسەلەکە دەڕوانن و، لە ڕاستی دا وەك هۆیەکی نیگەتیڤ لە سەر ڕێگەی بەرژەوەندە گشتی یەکانی کۆمەڵە و داهاتووی ڕەوتی ڕادیکاڵی سۆسیالیستی لە کوردستان دەوریان بووە و هەیانە.

٤ــ حیزبی کۆمۆنیستی ئێران کە خۆی لە برگەیەکی دیاریکراوی ژیانی چەپی ئێران دا و لە سەر ڕەگ‌وریشەی کۆمەڵە و بە کەڵك وەرگرتن لە جێگەوشوێنی کۆمەڵە لە بزووتنەوەی کوردستان دا و خۆشەویستیی کۆمەڵە لە نێو چەپی ئێران دا پێك‌هات، ئێستا ناوێکی بێ ناوەرۆك نەبێ هیچی دیکە نیە و، نوێنەرەوەی هیچ ڕەوتێکی کۆمەڵایەتی و هیچ پێویستی یەکی سیاسی نیە. مانەوە لە چوارچێوەی ئەو ڕێکخراوەیە دا لە ڕاستی دا خۆفریودان نەبێ هیچی دیکە نیە. ئەوانەی لەو حیزبە دا ماونەتەوە، پاراستنی ئەو ناوە و ئەو چوارچێوەیە بەوە پاساو دەکەن کە گۆیا دەست‌هەڵگرتن لەو چوارچێوە ڕێکخراوەیی یە، بە مانای وازهێنان لە ئامانجە سۆسیالیستی یەکان و چوونە ناو بازنەی بیروباوەڕی ناسیۆنالیستی یە. ئەم قسەیە کە هیچ بنەما و پشتیوانەیەکی تیئۆریکی نیە و لەگەڵ ڕابوردووی کۆمەڵەش کە خۆی هەمیشە ڕێکخراوێکی سۆسیالیستی بووە نایەتەوە، پێشتریش قسەی ڕەوتی ناسراو بە کۆمۆنیزمی کرێکاری بووە و گەلێك جاریان دووپات دەکردەوە هەتا ئەم و ئەو لە درنجی ناسیۆنالیزم بترسێنن و بەم‌جۆرە ڕێگە لە گەشەکردن و پەرەگرتنی کۆمەڵە بگرن. ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانیش کە لەم دواییی یە دا هەمان قسە دووپات دەکاتەوە، مەبەستی هەر ئەوەیە کە لە نێو ڕیزەکانی ڕێکخراوەکەی دا وەهمێکی بێ‌پایە بنێتەوە و کۆسپێکی دەسکرد لە سەر ڕێگەی پەیوەست‌بوونیان بە ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە بخاتە ناو زەین‌و بیریان. سەرەڕای ئەم هەوڵانەش، تەریك مانەوەی هەرچی زیاتری حیزبی کۆمۆنیستی ئێران ڕەوتێکە کە بەربەست ناکرێ و ئەو حیزبە لە شانۆی سیاسیی کوردستان دا ڕۆژبەڕۆژ زیاتر دەکەوێتە پەراوێزەوە و، ڕەوتی وەخۆهاتنەوەی کەسان و هەڵسووڕاوانی سیاسیی سەر بە هێڵی کۆمەڵە و دابڕانیان لە

حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە ناوەوەی کوردستانیش ئێستا بە خێرایی بەرەوپێش دەچێ.

ئەم داهاتووە مسۆگەرە، بۆ ئەو بەشەی هەڵسووڕاوانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران کە ساڵانێك توانا و هەڵسووڕانی خۆیان خستە پێناوی بەدیهێنانی ئامانجی مرۆڤانە لە ئێران و کوردستان و، ئێستا هەڵسووڕانێکی تازە و سەمەربەخشیان دەست پێ نەکردووەتەوە، هەڵبەت دوارۆژێکی زۆر تاڵ و ناخۆشە و جگە لە گۆشەنشینی و لاکەوتەیی چ ئەنجامی دیکەی نابێ. تەنیا ڕێگەی پێشگرتن بەم توانەوە و فەوتانە سیاسی یە، بۆ ئەو کەسانەی بە هیوای سەرابێك یان لە ژێر کاریگەرێتیی هەڵمەتێکی پروپاگەندەی هیستریك دا لە دژی ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە، لە حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دا مانەوە، ئەوەیە کە بە هەڵوێستەکانی خۆیان دا بچنەوە و پشتیوانیی لە ڕێبازی ساغکردنەوەی کۆمەڵە بکەن. کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە بە تایبەتی و هەر لەم پێناوە دا ڕاسپاردەی بۆ هەڵسووڕاوان و هێزەکانی کۆمەڵە لە هەموو شوێنەکان و لە ناوەوەی کوردستان ئەوەیە کە لە حاست ئەو کەسانەی هێشتا پەیوەندیکیان لەگەڵ حیزبی کۆمۆنیستی ئێران ماوە هەڵوێستێکی هاوڕێیانەیان هەبێ و بە دڵسۆزی و سنگێکی فرەوانەوە هەڵوێستی کۆمەڵەیان بۆشی بکەنەوە و ئەوەندەی لە توانایان دایە نەهێڵن ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بەشێك لە هێزی ڕەسەن و ڕاستەقینەی کۆمەڵەش لەگەڵ خۆی بەرێتە ناو گێژاوی نائومێدی و گۆشەنشینی.

٥ ــ ئێمە هەمیشە جەختمان لەسەر ئەوە کردوە و ئێستا جارێکی دیکە ڕایدەگەیەنین کە خوازیاری ئەوەین باسەکان و کێشە سیاسی و ڕوانگەیی یەکانمان بە دوور لە هەرچەشنە هاندانێکی ناسیاسی بێنینە ئاراوە و، بڕوامان بە پلورالیزمی سیاسی لە کوردستان هەیە و پێمان وایە داوەری لە بابەت ڕەوابوونی سیاسیی حیزبەکان وهێزە سیاسی یەکان دەبێ بسپێردرێ بە جەماوەر کە لە محەکی بەرژەوەند و زانست و ئەزموونی خۆیانی بدەن. لەبەر ئەوە و لەبەر ئەو هەلومەرجە تایبەتەی هەردوو ڕێکخراوی کۆمەڵە و حیزبی کۆمۆنیستی ئێران تێیدان، ڕادەگەیەنین کە ئەو هەڵمەتەی پروپاگەندەی ژەهراوی بە ناواخنی سووکایەتی کردن بە کەسەکانەوە کە ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دەستی داوەتێ، تەنیا خۆ شاردنەوەیە لە هاتنەمەیدانی بەرەورووبوونەوەی سیاسی و ئاڵۆزکردنی مەیدانەکەیە بۆ پاراستنی سەنگەری بێ بەرگەی بەرژەوەندێکی تەسکی ڕێکخراوەیی کە ناویانەتە بەرانبەر کۆمەڵە. لەم ڕووەوە کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە داوا لە هەموو هێزە ڕادیکاڵ وچەپەکان و دۆستانی بزووتنەوەی شۆڕشگێرانەی کوردستان دەکا کە بە ڕاشکاوی یەکی تەواوەوە لەسەر ئەم

زمانەی پڕوپاگەندە کە پڕە لە تۆمەت و ئاژاوەنانەوە و شەڕخوازی، ڕخنە لە ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیست بگرن و لە زیانباربوونی ئەم کارەی ئاگاداری بکەنەوە.

لە سەر بنەمای ئەم ڕوانگەیەمان ئێمە خوازیاری داڕشتنی پەیوەندی سیاسی و ئاسایی کردنەوەی پەیوەندەکان لەگەڵ حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بووین و هەین و، هەر لەم پێناوە دا گەلێك جار داوای پێکەوە دانیشتن لە ئاستی سەرەوە دا و دەسپێکردنی وتوویژی ڕاستەوخۆمان کردوە کە تائێستا ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە بێ هیچ پاساوێکی عەقڵپەسند خۆی لێ لاداوە. بە پێویستی دەزانین جارێکی دیکە ئەوەش بیر بخەینەوە کە یەکێك لە کێشەکانی نێوانمان ئەوەیە کە ڕێبەرایەتیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە ناڕەوا دەستی بەسەر هەموو بەڵگەکان و ئارشیڤ و دارایی ڕێکخراوەکەدا گرتوە.

لەم ڕووەوە کۆنگرەی نۆهەمی کۆمەڵە ئەو دەسەڵاتە بە کومیتەی ناوەندیی هەلبژێردراوی خۆی دەدا کە بۆ داڕشتنی ڕێساکانی پەیوەندمان لەگەڵ حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە پێی ئەو بنەمایانەی لەم بەڵگەیە دا ڕاگەیەندران، بڕیاری پێویست بدا و لەهەمان کات دا داوای دەستڕاگەیشتنمان بە ئارشیڤ و بەڵگە هاوبەشەکان و دابەشکردنی عادلانەی دارایی یەکانی ڕێکخراوەکە، وەك داوایەك کە بۆ چاوپۆشی لێکردن نابێ، بێنێتە گۆڕ و شوێنی بگرێ.